EXTRA NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Dingsdag 1 Maart 1859.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 8 *Januarij* 1859.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het kleine Servie brengt tegenwoordig eenige afwisseling in de eentoonigheid van het staatkundig leven. Het was den 15den Dec., dat de *Skuptchina* of volksvergadering, tot de zamenstelling van haar bureau overging. De majoor Mischa Anastasevitch, bezitter van het zout-monopolie, werd tot president benoemd en de heer Milenkovitsck tot vice president. Beiden waren vijandig jegens den regerenden vorst gezind, terwijl de laatste bekend stond als een der ijverigste aanhangers van den president Milosch Obrenowitch. Den 16den Dec. werd de *Skuptchina* geopend, en de eerste handeling der vergadering bestond in het nemen van een besluit waarbij de regerende vorst van den troon vervallen werd verklaard. Het ministerie hield daarop eene zitting, besloot gemeene zaak met de *Tkuptchina* te maken, en verklaarde diensvolgens, dat voor den regerenden vorst alsnu niets anders overbleef dan te abdikeren. Deze heeft zich daarop, na eene vruchtelooze poging tot verzet, aan den wil der volksvergadering onderworpen. Dit geschiedde den 22sten, en reeds denzelfden dag koos de *Skuptchina* Milosch Obrenowitch in zijne plaats. De senaat, die aanvankelijk tegen de benoeming van Obrenowitch protesteerde, trok dit protest later in; ook het leger schaarde zich weldra aan de zijde van Milosch en legde den eed op den nieuwen stand van zaken af. De geheele beweging liep zonder bloedvergieten af. Door de *Skuptchina* is onmiddelijk een adres ten gunste van Milosch naar Konstantinopel gezonden. Men heeft Milosch, die zich te Weenen ophield, doen weten, dat eene deputatie zou komen, om hem uittenoodigen de teugels van het bewind in handen te nemen en volgens de laatste berigten heeft hij doen weten, dat hij bereid was de deputatie te ontvangen. Deze gebeurtenissen hebben te Weenen een hoogst onaangenamen indruk gemaakt, hoewel men daar sedert eenigen tijd iets dergelijks moet verwacht hebben en het ligt in den aard der zaak, dat men daar zeer geneigd zal zijn om de Porte in hare suzereiniteitsregten te ondersteunen. En inderdaad, het gebeurde in Servie, dat onder guarantie der groote mogendheden staat, heeft zijne eigenaardige moeijelijkheden, doch dat het aanleiding tot overwegende bezwaren zou geven althans voor het oogenblik, is niet waarschijnlijk. Er zal veel afhangen van de redenen, die der *Skuptchina* aanleiding gegeven hebben tot zulk een gewigtigen maatregel over te gaan, maar tot dusverre bestaat daaromtrent nog veel onzekerheid. Het eenige wat men weet, is dat prins Alexander beschuldigd wordt met de Porte te heulen. Het verstandigste wat de Porte doen kan, is de zaak als een fait accompli te erkennen. Reeds is het wenschelijke van eene bijroeping der Parijsche conferentie te berde gebragt, doch men gelooft dat Frankrijk daartegen zal zijn.

De nationale vergadering in Servie of de *Skuptchina*, heeft nimmer juist omschrevene regten bezeten; zij miste een wettigen grondslag. De vorst des lands en de senaat hebben beide haar dikwijls kunnen ontbinden. De *Skuptchina*, thans het tijdstip gekomen achtende om haar bestaan en hare magt op een vasten grondslag te vestigen, heeft derhalve een ontwerp opgesteld, waarin beide juist omschreven zijn. Het kan niet ondienstig zijn hiervan de voornaamste bepalingen, ontleend uit de Pesther *Lloyd*, op te geven.

De *Skuptchina*, dus wordt gezegd, is een der oudste en heiligste ligchamen van Servie. Zij is ingesteld door den nationalen wil. Hij, die zich niet aan de wettelijke voorschriften der *Skuptchina* onderwerpt, is een verrader. De *Skuptchina* zal zich bezig houden met alles, wat het geluk des lands bevorderlijk kan zijn. Geen wet betreffende den prins, den senaat, het ministerie of de *Skuptchina*, kan uitgevaardigd of gewijzigd worden, zonder de toestemming dier vergadering. Zij heeft het regt om uit naam der natie te eischen, dat eene onregtvaardige of eene met de belangen des volks strijdige wet herroepen worde. Geene belasting kan geheven, geen uitgaven in rekening gebragt worden, zonder dat de *Skuptchina* bij de jaarlijksche begrooting daarvan de noodzakelijkheid zal erkend hebben. Zij kan de ministers en alle overige ambtenaren in staat van beschuldiging stellen. De *Skuptchina* vergadert elk jaar in de hoofdstad van Servie. De ministers, die de vergadering niet op den bepaalden tijd bijeenroepen, zullen als de grootste wetschenders beschouwd worden. Elk burger die niet bij regterlijk vonnis veroordeeld is, is kiezer; elk kiezer, die zijn 30sten jaar bereikt heeft, is verkiesbaar als lid der *Skuptchina*.

De *Lloyd* voegt hierbij, dat de senaat aan verscheidene dezer bepalingen stellig zijne goedkeuring zal weigeren, vermits anders aan het democratisch element een groot overwigt zou worden gegeven, iets dat het tot dusverre nimmer in Servie bezeten had.

Milosch die reeds eenige jaren geleden met het grootste gezag in Servie bekleed was, is een man van bijna 80 jaren, half blind, maar nog vol energie. De afgezette vorst wordt als eene beschermeling van Oostenrijk, de nieuwe als een gunsteling van Rusland beschouwd.

In de laatste berigten van ons vorig No. hebben wij den uitslag van de zaak Montalembert medegedeeld. Sedert is in Frankrijk niets gebeurd, wat van staatkundig belang geacht kan worden.

Niets bijzonders uit Engeland.

Fransche dagbladen hangen een ongunstig tafereel op van den staat van zaken te Milaan, waar bestendig betreurenswaardige botsingen plaats hebben tusschen de liefhebbers van rooken en hunne tegenstanders, die willen dat niemand tabak van de Oostenrijksche regie zal koopen. Den 26sten der vorige maand gaf dit zelfs aanleiding tot een straatgevecht tusschen burgers en militairen, daar een der eerstgenoemden een soldaat eene cigaar uit den mond geslagen had. Het gevecht ging zoo ver, dat men de straatsteenen opbrak en daarmede den strijd tegen de militairen voortzette. Te Pavia heeft men zelfs pogingen gedaan, om het gebouw der politie in brand te steken. Natuurlijk dat de stemming in eerstgemelde plaats zeer somber is. Men verspreidt daar proclamatien, waarin de inwoners aangespoord worden, om zich van alle openbare vermaken te onthouden. Het gemeene volk vooral houdt zich overtuigd, dat de Piemontezen op zijn laatst in de volgende lente zullen komen opdagen. Groote ontevredenheid heeft het te Milaan gebaard, dat de prins Porcia aanzegging heeft gekregen, de stad te verlaten, omdat hij verzuimd had de aartshertogin te groeten op een oogenblik, dat deze met haar rijtuig eene openbare plaats voorbij reed, waar de prins zich op dat oogenblik bevond.

Vele edellieden, die aan het hof van den aartshertog verbonden zijn en hun ontslag niet kunnen of willen geven, gaan op reis, om alle onaangenaamheden van dien aard te voorkomen.

Men zegt, dat de geschillen tusschen Spanje en Marokko in der minne zijn bijgelegd. Ook door Mexico zal aan Spanje eene algeheele voldoening worden gegeven, voor de nadeelen, die de schikking zullen Spanjaarden te Tampico hebben geleden. Als grondslag van de de eischen genomen worden, gelijk die door de autoriteiten van Cuba geformuleerd zijn. De vrije invoer van granen in Spanje is toegestaan, op voorwaarde, dat de schepen waarmede zij worden aangebragt, de havens van uitvoer voor 31 Dec. verlaten hebben.

Uit Pruissen verneemt men bij voortduring weinig nieuws. De zitting van de kamers, die tegen 12 dezer zijn bijeengeroepen, zal denkelijk zeer kort zijn en hoewel men veel spreekt van wetsontwerpen, waar het nieuwe ministerie zich mede bezig houdt, heerscht daaromtrent nog veel tegenspraak. De koning is op dit oogenblik te Rome en de tijdingen betreffende zijn toestand luiden alles behalve gunstig.

Den 22sten dezer is de landdag der beide Mecklenburgen gesloten, zonder iets van belang tot stand gebragt te hebben, hetgeen hoofdzakelijk toegeschreven moet worden aan de overwegende meerderheid, die de adel in dat ligchaam telt. Het gevolg daarvan is, dat dat de vrijstijlling van het betalen van zekere regten als het voorregt van den adel, in stand zal blijven. Ondertusschen merkt men reeds op, dat het burgerlijk element allengs meer vertegenwoordigd wordt in den landdag, daar de burgers gaandeweg meer in het bezit komen van grondeigendom, waaraan het lidmaatschap des landdags regtens verbonden is. Het kan niet missen, of de invloed van den adelijken stand, en met dezen ook hunne privilegien, zal verminderen, naar gelang de invloed der burgerlijke bevolking zal toenemen.

Tusschen den keurvorst van Hessen en zijne ministers is de goede verstandhouding weder hersteld, en deze laatsten zullen niet aftreden. Het door hen ontworpen budget is door den keurvorst goedgekeurd.

Den 3 dezer is de Holsteinsche landdag namens den koning van Denemarken met eene aanspraak geopend, waarin de Deensche regering den wensch te kennen geeft, dat het geschil tusschen haar en het Duitsche gedeelte des rijks, moge bijgelegd worden. De landdag heeft daarop den heer Scheel Plessen tot president en den heer Reinecke tot vice-president benoemd.

Naar men verneemt, zal de Duitsche bondsvergadering den 20sten Januarij hare zittingen hervatten. Intusschen blijven de gemengde committés voor de Holsteinsche aangelegenheid in functie. Men verwacht, dat de Deensche regering hare te doene voorslagen aan de stenden der hertogdommen mede onverwijld ter kennis der bondsvergadering zal brengen.

De afloop der verkiezingen in Beijeren is geweest, dat op geringe uitzonderingen na, al de leden der ontbonden kamer van afgevaardigden herkozen zijn. Zij zal den 15den dezer geopend worden. Het ministerie heeft zich tot dusverre staande gehouden.

De tijdingen uit Konstantinopel loopen tot 1 dezer. Het ministerie ziet geene kans om den Hatti-Humaioun uit te voeren en zoo maar iemand gevonden kon worden, die den post van grootvizier op zich zou willen nemen, zou de tegenwoordige titularis gaarne aftreden. Overigens nog geen verandering in de verwarring der finantien van van dit land.

De kiezerin-weduwe van Rusland is steeds ziek en hoewel iets aan de betere hand, nog altijd niet buiten gevaar. De commissie van den adelstand in het gouvernement St Petersburg heeft de voorstellen der hooge regering tot emancipatie der lijfeigenen onderzocht en zich daarmede vereenigd. Dat berigt behelst waarheid, doch er is een *maar* bij; nl, dat door de commissie op voorstel van den heer *von Platenow* te gelijker tijd is besloten, dat zij van meening is, dat de regering niet mag overgaan tot eigenmagtige regeling van deze kwestie der lijfeigen, maar dat die moet geschieden onder wettige medewerking van de — Stenden. 't Is waar, dat er in Rusland werkelijk eens zulke Stenden zijn geweest, maar 't is even waar, dat zij door *Peter den Groote*, die het beter vond, alleenheerscher aller Russen te wezen, werden ter zijde geschoven. Wel werd kort na zijn dood, en nu circa 120 jaren geleden, door de Bojaren eene krachtige poging aangewend, om den verloren, wel nooit wettig beschreven, doch sedert langen tijd faktisch genoten invloed op de regeringszaken te herwinnen, doch steeds zonder dat die pogingen, die ook later werden herhaald, op den duur veel mogten baten. 't Schijnt dat de Bojaren thans zoodanige poging willen herhalen; althans is hun daartoe strekkend besluit den keizer overhandigd, tegelijk met dat betrekkelijk de zaak der emancipatie zelve.

De gespannen toestand die sedert lang tusschen de Luxemburgsche stenden en het ministerie aldaar bestond, is daarmede geeindigd, dat aan den prins stadhouder de magt is verstrekt, om, zoo de omstandigheden dit noodig mogten maken, tot eene uitbreiding van de stenden over te gaan. Zoo althans luidt een berigt uit 's Gravenhage.

NEDERLAND.

— Sedert ons vorig berigt, is de weersgesteldheid in geen enkel opzigt veranderd; de temperatuur blijft voortdurend bij uitnemendheid zacht. Men meldt zelfs dat in het land van Heusden en Altena (Noord-Brabant) zich nog vee in de weide bevindt, hetgeen wel als eene zeldzaamheid kan beschouwd worden; ook met het ploegen van gronden hield men zich hier en daar bezig.

De prijzen der levensmiddelen ondergingen geene meldenswaardige verandering; over het algemeen is de volkstoestand bij den aangevangen nieuwen jaarkring allezins voldoende te achten.

— De bals en feesten, die gewoonlijk des winters ten hove gehouden, zullen zich dezen winter tot drie bepalen, waarvan er reeds een heeft plaats gehad. Er waren ongeveer 700 gasten genoodigd.

— Naar men verneemt heeft Z. M. den heer E. 't Kint, Nederl consul-generaal te Guatemala, benoemd tot ridder der orde van den Nederl Leeuw.

De koning-groothertog van Luxemburg heeft wijders den heer Gachard, rijks-archivaris van Belgie, benoemd tot commandeur, den heer Dutreux, hoofd ingenieur van den waterstaat van Belgie, tot officier der orde van de Eikenkroon, en den heer Kluppel, voorzitter van de arrondissements-regtbank te Alkmaar, tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

— H. M. de koningin heeft aan den heer A. C. Kruseman, uitgever te Haarlem, wegens de opdragt aan H. M. van het jaarboekje *Aurora* voor 1859, twee prachtige porceleinen vazen en den heer A. Snieders Jr. te Antwerpen, eene prachtige diamanten doekspeld vereerd, als blijk van ingenomenheid met de *Fortuinzoekers*, een zoo als men weet, zeer gunstig bekend werk van dien zoo verdienstelijken Vlaamschen schrijver.

— De Overland-post, loopende tot 8 November, is den 26sten December alhier aangekomen.

— De concessie tot het exploiteren van gronden in de residentie Wester-afdeeling van Borneo, is aan den heer F. H. van Vlissingen te Amsterdam bij kon. besluit verleend op de volgende voorwaarden:

Art. 1. De regering staat af ter exploitatie, aan concessionaris, zoodanige gronden in het noordelijk gedeelte der residentie Wester-afdeeling van Borneo, en meer bepaaldelijk in de rijken van Sambas, Mampawa, Pontianak, Koeboe, Landak, Tajan, Meliouw, Sangan, Sekadauw, Sintang, Silat, Soewahied, Selimbou, Djongkong en Boenoet, als daartoe naar aanwijzing van den concessionaris en na overeenkomst tusschen het Indisch bestuur en de betrokken inlandsche vorsten geschikt worden bevonden en zoodanig gelegen zijn, dat de regering aan den concessionaris de mate van bescherming kunnen verzekeren, waarop hij in billijkheid moet kunnen rekenen. De beschikking op en aanvraag tot afstand van gronden zal zooveel mogelijk binnen zes maanden na de gedane aanwijzing volgen. Van de afgestane gronden zal binnen den tijd van zes maanden eene voorloopige afbakening der gronden plaats hebben om daarvan later eene kaart te maken, waarvan de kosten voor de helft door het gouvernement, voor de wederhelft door den concessionaris zullen worden gedragen.

Art. 2. De concessie in het vorig artikel bedoeld duurt negen en negentig jaren, in te gaan met de dagteekening dezer. Nadat zij negentig jaren geduurd heeft, kunnen de regtverkrijgenden van den concessionaris zich tot de regering wenden met verzoek om verlenging der concessie na verloop van den tijd, waarvoor zij verleend is. In geval de verlenging niet tot stand komt, treedt regering in al hare regten op de afgestane gronden terug, tegen vergoeding van de waarde der gebouwen, des noods na taxatie van deskundigen.

Art. 3. De gronden kunnen worden gebruikt voor de teelt van alle producten, behalve van opium, voor de bosch-cultuur en de veeteelt. Ook de mineralogische rijkdom van den bodem kan worden geëxploiteerd. Gronden die tien jaar liggen zonder dat het blijkt dat de concessionaris er eenig nut van trekt, of zonder dat hij door uiterlijke teekenen zijn voornemen aan den dag legt om ze te exploiteren, zal het gouvernement terug kunnen nemen.

Art. 4. De concessionaris is voor zich en de op de aan hem krachtens artikel 1 afgestane gronden gevestigde bevolking, vrij van alle grond- en personeele belasting. Daarentegen is bij van 1 Januarij 1865 verschuldigd eene jaarlijksche schatting van hoogstens vijf ten honderd, en van af 1 Januarij 1870 van hoogtens tien ten honderd der geldswaarde van de bruto producten, van of uit de aan hem afgestane gronden verkregen, zoodanig bereid als zij gewoonlijk in den handel voorkomen, met dien verstande dat, zoo de maatschappij, waarvan sprake is in art. 14, geen zuivere winst van zeven en een half ten honderd, volgens de balans van het laatst afgeloopen jaar, heeft opgeleverd, over het loopende jaar geene hoogere schatting dan van zeven en een half ten honderd van de geldswaarde dier bruto producten zal worden geheven. Van de voedingsmiddelen en vruchten geteeld op de afgestane gronden tot verbruik der daarop gevestigde bevolking en arbeiders is geen schatting verschuldigd. De waarde der koffij, suiker, indigo, tabak, katoen en andere voor de Europesche markt bestemde voortbrengselen, zoomede die der mijnproducten, wordt berekend naar den marktprijs te Batavia, gemiddeld over de laatste twaalf maanden genomen; terwijl de waarde der rijst, djadjan en andere voortbrengselen, bestemd voor inlandsch verbruik, zoo mede die der houtwerken en van het vee wordt berekend naar den marktprijs te Pontianak, gemiddeld over de laatste twaalf maanden genomen. Met of na 1880 kan de concessionaris vorderen, dat de schatting, met uitzondering voor zoo veel zijne mijnproductie betreft, worde veranderd in eene grondrente, die door betaling van het twintigvoudig bedrag dier rente ten allen tijde aflosbaar is. Bij de berekening van die grondrente wordt als basis genomen de productie der laatst verloopen tien jaren, om daaruit af te leiden en als maatstaf ook bij het nader afstaan van gronden aan te nemen, welke waarde zekere uitgestrektheid gronds aan verschillende producten door elkaar genomen 's jaars kan opleveren.

Art. 5. Vóór den laatsten Maart van elk jaar, te beginnen met het jaar 1866, worden de verantwoordingstukken, waaruit blijken moet van de productie in het afgeloopen jaar verkregen, om daaruit de hoegrootheid der schatting te berekenen, door den concessionaris of zijn vertegenwoordiger ingediend aan het Ind. bestuur, dat inzage der boeken kan vorderen. Voor elke maand verzuim verbeurt de concessionaris als eene boete één ten honderd van het bedrag der te betalen schatting, behoudens, in geval dat verzuim langer dan drie maanden aanhoudt, het bepaalde bij art. 1302 van het Burg. Wetb. Zoodra het bedrag der schatting door het Indisch Bestuur is goedgekeurd, en hem daarvoor eene ordonnantie van betaling is uitgereikt, is de concessionaris verpligt tot de storting van dat bedrag in 's lands kas te Batavia.

Art. 6. De concessionaris verschaft zich de noodige arbeiders door vrijwillige overeenkomst. De aanvoer van vrije werklieden is veroorloofd, behoudens de noodige voorzorgen voor de openbare rust en veiligheid en de verpligting van den concessionaris om te zorgen, dat zoodanige van elders aangevoerde personen nimmer ten laste van de Regering komen. Op dien aanvoer zijn overigens van toepassing de Artt. 26—31 der Publicatie van 24 December 1825 (*Indisch Staatsblad* No. 44). Dit belet niet dat zij zich als blijvende bevolking op de afgestane gronden kunnen vestigen. De bestaande of later daar te stellen verordeningen op het pandelingschap zijn van kracht en toepassing op den concessionaris en de door hem in dienst te nemen pandelingen.

Art. 7. Voor zooveel den bij art. 1 bedoelden afstand van bebouwde gronden betreft, is de concessionaris verpligt, ten behoeve der betrokken vorsten of apanage-houders uit te keeren de schadeloosstelling wegens verlies aan inkomsten, waaromtrent door het Indisch bestuur met hen is overeengekomen, na overleg met den concessionaris of zijn vertegenwoordiger.

Art. 8. De concessionaris is bevoegd van de op de aan hem afgestane gronden gevestigde bevolking, te heffen de belasting bekend onder den naam van *hatsil tanaman*, ten beloope van hoogstens tien gulden 's jaars of één dag arbeid per week van elk huisgezin, en zulks ter keuze van den belastingschuldige. Gelijke bevoegdheid bestaat voor hem ten aanzien der bevolking, welke zich later op de gronden, ten gevolge dezer concessie aan hem toe te wijzen, zal komen vestigen.

Art. 9. De concessionaris is bevoegd, met goedkeuring van het Indisch bestuur, en onder de voorwaarden door hetzelve, in overleg met den concessionaris te regelen, gronden aan hem ter exploitatie afgestaan, tot hetzelfde doel af te staan aan Europeanen en daarmede gelijk gestelden.

Art. 10. De bestaande of later vast te stellen bepalingen omtrent het verblijf in Nederlandsch-Indie zijn van toepassing op de geëmploijeerden van den concessionaris, en, zoo het Indisch bestuur daartoe termen vindt, op de in het vorig artikel bedoelde personen. Zij kunnen zich, in afwachting der beschikking van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indie, op hun verzoek om acte van vast of van tijdelijk verblijf, naar de residentie Wester-afdeeling van Borneo begeven. Zij kunnen volstaan met den borgtogt van den concessionaris in den vorm, voorgeschreven bij het *Indisch Staatsblad* No 4 van 1842. De gunstige beschikkingen op verzoeken om acte van tijdelijk verblijf in de residentie Wester-afdeeling van Borneo zijn aan geen hooger zegelregt onderworpen dan dat van één

gulden, bij art. 29 der zegelordonnantie (*Indisch Staatsblad* 1817 No. 50) voor „alle verdere favorable dispositie" voorgeschreven.

Art. 11. Het aanleggen en onderhouden van wegen; het voor zoo veel noodig bevaarbaar maken van rivieren en het graven van kanalen binnen de afgestane gronden komen ten laste van den concessionaris, die deswege in overeenstemming met de bestaande verordeningen handelt, voor zoo veel daaraan door gemeenschappelijk overleg met de regering niet word gederogeerd.

Art. 12. De regering verzekert den concessionaris bevordering en bescherming van zijne onderneming, door alle zoodanige middelen als zij, na overleg van den concessionaris of zijnen vertegenwoordiger, het meest doelmatig oordeelt. De regering zorgt zooveel noodig voor het godsdienstig en school-onderwijs van de bevolking der aan den concessionaris afgestane gronden, op gelijken voet en naar gelijke regelen als dit op Java geschiedt.

Art. 13. De concessionaris moet zich te Batavia behoorlijk doen vertegenwoordigen. Als vertegenwoordiger kan alleen in aanmerking komen een vast ingezeten van Nederl. Indie. Alle briefwisseling tusschen het Indisch bestuur en den concessionaris, wordt met betrekking tot dezen laatste, gerigt aan en gevoerd door den als zoodanig door hetzelve erkenden vertegenwoordiger. De directeurs en administrateurs van etablissementen moeten door het Indisch bestuur als zoodanig zijn erkend, om bij de plaatselijke of gewestelijke autoriteit de belangen dier etablissementen te kunnen voorstaan. In geval eenig geëmploijeerde van den concessionaris aan het Indisch bestuur gegronde reden tot klagten geeft, kan hetzelve na overleg met den concessionaris of zijn vertegenwoordiger, het ontslag van zoodanig persoon uit de dienst van den concessionaris vorderen, welke laatste verpligt is, daaraan ten spoedigste te voldoen.

Art. 14. De concessionaris is verpligt de verkregen concessie in haar geheel en zonder eenig voorbehoud binnen zes maanden na hare dagteekening aan een tot dat einde op te rigten naamlooze vennootschap over te doen, mits zich gedragende naar de op dat stuk bestaande wetten en verordeningen. Op deze vennootschap gaan in volle kracht over al de regten en verpligtingen zonder eenige uitzondering, die, volgens de voorwaarden der concessie, de concessionaris heeft, of op hem rusten Van de verpligtingen en tot overdragt van de concessie aan eene naamlooze vennootschap zal door den concessionaris geen ander gebruik worden gemaakt dan ten opzigte van zulke vennootschap, waarvan de statuten vooraf aan de goedkeuring van den minister van kolonien zijn onderworpen geweest, ten einde zekerheid te erlangen, dat in de die statuten niets voorkomt, strijdig met de verleende concessie. Na de goedkeuring der statuten volgens de wet, treedt de opgerigte maatschappij in al de regten en in al de verpligtingen van den concessionaris, even als of de concessie onmiddelijk aan haar was verleend. De zetel der maatschappij zal te Amsterdam gevestigd zijn.

Art. 15. De statuten der maatschappij moeten rusten op het beginsel van de plaatsing der maatschappij onder het beheer van een zelfstandig bestuur, bestaande minstens voor de helft uit Nederlanders of die door naturalisatie daarmede gelijk zijn gesteld, met de verzekering aan de vennooten van behoorlijk toezigt op de handelingen van het bestuur. Ten minste éénmaal in het jaar moet eene algemeene vergadering van deelhebbers worden bijeengeroepen.

Art. 16. De regering neemt voor een tiende aandeel in het kapitaal van 2,500,000, voor de naamlooze vennootschap, die volgens art 14 zal worden opgerigt, te bepalen. Bij uitbreiding van het kapitaal, behoudt de regering zich het regt voor, om al dan niet in die uitbreiding in gelijke verhouding deel te nemen.

Art 17 Een der commssiarissen van toezigt op de handelingen der directie wordt door den minister van kolonien benoemd. Hij heeft toestang tot de bureaux, inzage van de boeken, en kan de kas verifiëren. Een verschil tussshen hem en de directie gerezen, wordt ter kennis van den minister van kolonien gebragt; kan deze het niet in der minne vereffenen, dan wordt het onderworpen aan de uitspraak van drie scheidsmannen, volgens de wet te benoemen. Hunne uitspraak is in het hoogste ressort.

Art. 18. Behoudens de bepaling van art. 9 mogen de regten uit deze consessie voortvloeijende door de maatschappij noch geheel, noch gedeeltelijk aan anderen worden overgedragen, dan met toestemming van de regering, en in geen geval aan vreemdelingen. De concessie vervalt, wanneer niet voldaan is aan het eerste lid van art. 14, of wanneer de maatschappij drie drie jaren nadat de overdragt van regten op haar heeft plaats gehad, daarvan geen gebruik heeft gemaakt.

— Meermalen is er gesproken van eene telegrafische verbinding van Oost-Indie over Singapore met het vaste land van Europa en met het moederland. Thans verneemt men, dat de onderhandelingen over deze zaak in den laatsten tijd aanmerkelijk zijn gevorderd, zoodat zij hare verwezenlijking nabij is.

— Men herinnert zich, dat wij voor eenigen tijd melding hebben gemaakt van een officier van gezondheid te Amsterdam, bestemd voor het leger in Oost-Indie, die zijne beminde, wegens gemis van het noodige storting-kapitaal, niet konde huwen, en verpligt werd van haar te scheiden, alsmede dat hij zich bij het afscheid met het meisje gelijktijdig, door middel van *morphine*, vergiftigde, ten gevolge waarvan het meisje overleed, terwijl hij door doelmatig aangewend tegengift werd gered. Deze officier van gezondheid heeft thans vòor den krijgsraad van het provinciaal kommandement van Noord-Holland teregt gestaan, en is bij vonnis van 6 Januarij ter dood veroordeeld. Hij heeft hooger beroep doen aanteekenen.

ENGELAND.

— De prins van Wallis zal Rome bezoeken. Men zegt dat zijn vertrek derwaarts op 10 of 11 dezer bepaald is. De prins is voornemens vijf maanden te Rome te blijven.

— Het *Court Journal* wil weten dat de keizer van Rusland in de maand Mei Londen zal bezoeken.

— Overleden zijn de vice-admiraals P. J. Douglas en A. P. Green, alsmede de vader van den opperbevelhebber van het leger in Indie, lord Clyde.

— Lord William Graham is te Hereford tot lid van het Lagerhuis gekozen en in Breconshire de G. heer C. Morgan.

— De heer Bright, die eene buitengewone werkzaamheid ontwikkelt ten gunste der reformbill, heeft voor eenige dagen te Newcastle eene bijeenkomst gehad met de besturende commissie der vereeniging tot bevordering eener hervorming, welke vereeniging gevestigd is in het noordelijk deel des rijks. In deze bijeenkomst heeft hij verklaard dat in de bill, welke door hem aan het parlement zal worden aangeboden (in eene meeting te Londen had hij die taak op zich genomen) eene huurwaarde van 10 Pd. st. in de vlekken als census zou worden voorgesteld, alsmede een kortere duur van het parlement, de geheime stemming en eene betere verdeeling van het rijk in kiesdistricten.

Tevens heeft de heer Bright aan de leden der commissie verklaard, dat hij eigenlijk het algemeene stemregt toegedaan was; maar dat het hier vooral de vraag gold, welk plan in de tegenwoordige omstandigheden, met de meeste kans van succes, aan het parlement kan worden aangeboden. Overigens verklaarde hij, dat hij niet hechtte aan een of ander particulier plan en zich gaane vereenigde met de inzigten van vereenigingen, zoo als de genoemde, die de groote fractien der bevolking vertegenwoordigen.

— De Engelsche adel heeft in het afgeloopen jaar door den dood vele verliezen geleden. Zoo zijn niet minder dan 18 pairs gestorven, namelijk: de hertog van Devonshire, de markies van Queensberry, de graven van Ilchester, Winchelsen, Courtown, Morton, Glengall, Haddington, Orford en twee graven van Ranfurley, de lords Dunfermline, Sudeley, Clifford, Aylmer, Braybrooke, Lyons en Poltinore. Buitendien zijn nog 32 baronnets overleden, waarvan 3 (Durlop, Dunkerfield en Hastings) geen erfgenamen hunner titels nalieten, en 21 ridders, die den titel van sir slechts voor hun leven verkregen. Het Lagerhuis verloor 5 leden door den dood; sir J Bailey, sir E. N. Buxton, sir J. Potter, de heer M. Williams en de heer W Hackblock.

— Sir Ed. Lytton Bulwer, minister van kolonien, heeft eene dépêche gerigt tot sir J. Yutton, lord-oppercommissaris der Jonische eilanden. In die dépêche laakt de minister in krachtige bewoordingen de door de vertegenwoordigers van Corfu gebezigde uitdrukkingen naar aanleiding van het voorstel van sir J. Young, betreffende de kolonisatie van dat eiland. De heer Gladstone, wordt daarin verder gezegd, heeft geenszins de bevoegdheid, om de bepalingen van het tractaat van 1815 af te schaffen en de Engelsche regering is niet gezind iets op dien weg te doen. Zij wil alleen in den staat van zaken op de Jonische eilanden verbetering brengen, op de tegenwoordige grondslagen.

— De *Tipperary Examiner* meldt dat een jong meisje, Ann Walton genaamd, gevankelijk naar Clommel is gebragt, als aangeklaagd van de militairen tot opstand te hebben aangehitst. Het gerucht zegt dat zij waanzinnig is. — De verhooren van de gevangenen te Cork zijn met gesloten deuren gehouden, en de dagbladschrijvers hadden daarbij geen toegang. Het getuigenverhoor heeft verscheidene dagen geduurd en betrof de vraag of er met de wet strijdige, geheime vereenigingen en nachtelijke wapenoefeningen hebben plaats gevonden. Het eerste schijnt bewezen te zijn, het laatste echter geloochend te worden. De aangeklaagden zijn naar de assises verwezen.

— De eed, dien de leden van het genootschap *Phenix* moesten afleggen, luidt ongeveer als volgt: Ik zweer plegtig dat ik met alle in mijne magt staande middelen er naar zal streven de Britsche regering te ondermijnen en omver te werpen, dat ik ieder met dit doel in Ierland komend vreemd leger zal ondersteunen en mij daarbij aansluiten en dat ik de bevelen van mijne superieuren in dit genootschap zal naleven.

— De *Times* heeft medegedeeld, dat eene dépêche uit Cagliari is ontvangen, waarin gemeld wordt dat er plotseling eene storing heeft plaats gehad in de onderzeesche telegrafische gemeenschap tusschen die haven en Malta. De oorzaak daarvan was nog niet bekend, maar men onderstelt dat het gebrek ontstaan is door een anker van het een of ander vaartuig, dat den kabel beschadigd heeft. In dat geval hoopt men de schade spoedig te kunnen herstellen.

— De *Times* bevat een artikel, waarin betoogd wordt, dat de Atlantische telegraafkabel onmogelijk een tijd lang aan het doel zou hebben kunnen beantwoorden, waarmede hij gelegd is, zelfs al ware daarin thans geen gebrek gekomen. De kabel is namelijk te zwaar en het geleidend vermogen niet voldoende. Er wordt derhalve voorgesteld voortaan voor de onderzeesche telegrafische communicatie andere kabels te leggen, die ligter zijn. Een buitenst omwindsel van geleerde hennep wordt hiertoe aanbevolen, verder eene streng zamengesteld uit zeer fijn koperen draden bijwijze van twijning met ijzer omkleed, terwijl die streng weer onmiddelijk door gutta percha omgeven wordt. Het geleidend vermogen van zulk een draad is volgens den schrijver, den heer Allan, bovendien veel grooter dan van de gewone, volgens de tegenwoordige wijze gelegde kabels.

FRANKRIJK.

De zaak van den heer de Montalembert, die zoo zeer de algemeene belangstelling had gaande gemaakt, is den 15den dezer in hooger beroep voor het keizerlijk hof behandeld. De aandrang om toegangbilletten tot de geregtszaal, was zeer groot geweest; daar evenwel dat lokaal eene zeer beperkte ruimte heeft, werden betrekkelijk slechts weinigen toegelaten. Onder de meest bekende personen, die de teregtzitting bijwoonden, merkte men op de heeren Odilon Barrot, de Falloux, de Flavigny, de Corcelles, Vilet, Lenormand, de Meaux, enz. Ook een twintigtal dames hadden zich toegang weten te verschaffen, en daaronder trokken Augustine Brohan en Mevr. Arnould Plessy, de twee beroemde actrices, bijzonder de aandacht

De heer Dufaure, de advocaat van den uitgever van den *Correspondant*, die geen appèl had aangeteekend, had nu naast den heer Berrijer op de bank der verdedigers plaats genomen. Hij was het zelfs, die, nadat door den griffier een verslag nopens den stand der zaak was uitgebragt, het eerst ter verdediging van den graaf de Montalembert het woord nam.

De heer Dufaure ving aan met zich te verheffen tegen het keizerlijk decreet dat in den *Moniteur* van den 3den Dec. werd openbaar gemaakt; in weinige woorden toonde hij aan, dat dit decreet het regt tot appèl, dat door de wet aan iederen veroordeelde gegeven is, niet kon vernietigen. Hij behandelde wijders de kwestie zelve, en verdedigde het geincrimineerde artikel tegen de daartegen gerigte vervolgingen.

De heer Chaix d'Est-Ange heeft in zijn réquisitoir alles vermeden wat ten aanzien van den heer de Montalembert naar eenige personaliteit kon zweemen. Hij heeft zich op hem integendeel als op eene autoriteit beroepen, maar stelde toen het feit op den voorgrond, dat de heer de Montalembert zelf aan Lodewijk Napoleon, als president der republiek, openlijk adhaesie had geschonken. Over het geincrimineerde artikel, in verband met Engeland en de Britsche instellingen, heeft hij zich slechts met groote omzigtigheid uitgelaten. Wat de vraag aanbelangt, of het decreet, waarbij aan den heer de Montalembert gratie werd geschonken, de behandeling der zaak in hooger beroep kon beletten, verklaarde de heer Chaix d'Est-Ange ruiterlijk, dat, naar zijne wijze van zien, het regt tot appèl, op grond der door den keizer verleende genade niet kon worden strijdig gemaakt; hij constrateerde het echter aan de andere zijde dat het bedoelde keizerlijke decreet in absoluten zin en zonder eenig voorbehoud moest worden beschouwd, daar het alle de gevolgen der eerste veroordeling verijdelde.

De heer Berryer heeft daarop gedurende twee uren met eene welsprekendheid het woord gevoerd, die het geheele auditorium wegsleepte. Achtereenvolgens behandelde hij al de punten der aanklagt en trachtte van hare ongegrondheid het bewijs te leveren. Onbeschrijfelijk groot was de indruk toen hij het waagde de trappen te bestijgen, die tot den zetel van het tribunaal leiden, om plegtiglijk te verklaren dat hij vertrouwen stelde in de magistratuur van zijn land en dat hij de zekerheid had, dat de regters van de Montalembert aan geen invloed van buiten het oor zouden leenen, want — zeide hij — de regters die vreemden raad volgen en niet naar de inspraak van hun eigen geweten luisteren, verwerven zich niets dan de algemeene verachting. De heer Berryer betuigde er ten slotte zijne verwondering over, dat de proc.-generaal in zijn requisitoir de openbaarmaking in de *Indépendance* gewraakt had van den bekenden brief aan den aartsbisschop van Parijs. Spreker is van oordeel, dat die brief een eerlijk man betaamde, en toonde verder aan dat de gevoelens, die in bedoelden brief doorstralen, geen andere zijn dan die, welke in 1844 werden beleden door een prins, die zich toenmaals in den kerker bevond, die eveneens met eene amnestie werd bedreigd, en van wiens zienswijze daarover een dagblad van dien tijd de weerklank gaf, zonder dat de toenmalige regering er zelfs aan dacht om zich om die openbaarmaking te bekreunen.

Op de schitterende pleitrede van den heer Berrijer, werd door den heer Chaix d'Est-Ange mede met veel welsprekendheid gerepliceerd.

De president der regtbank, de heer Perrot de Chezelles, sloot daarop de debatten.

Het hof heeft daarop, gelijk reeds kortelijk gemeld, de uitspraak der correctionneele regtbank vernietigd, voor wat betreft de aanranding van het beginsel van het algemeen stemregt, van de regten en het gezag van het hoofd des staats, hem krachtens de constitutie toegekend, welke misdrijven door het hof niet aangenomen zijn. Daarentegen heeft het de uitspraak der regtbank gehandhaafd voor wat de twee andere misdrijven aangaat (schending van den eerbied aan de wetten verschuldigd en opruijing tot haat en verachting der regering) Het heeft bijgevolg de gevangenisstraf van zes maanden verminderd op drie maanden, terwijl de boete van 3000 fr., waartoe de Montalembert veroordeeld was, als zoodanig behouden blijft.

De keizer heeft den heer de Montalembert daarna op nieuw kwijtscheldiug van straf geschonken en die thans ook uitgestrekt op den heer Douniol, uitgever van de *Correspondant*.

DUITSCHLAND.

— De aartshertogin Maria Anna van Oostenrijk, is overleden. Zij was geboren den 8sten Junij 1804 en zuster van keizer Ferdinand I.

— Oostenrijk volgt thans het voorbeeld van Frankrijk, Engeland en Rusland, en vormt eveneens een eskader in de Middellandsche zee. Het zal onder de bevelen staan van den kapitein ter zee Scopence von Kustenhorst, die zijne vlag geheschen heeft op het stoomfregat *Donau*. De schroefkorvet *Dandolo*, de korvetten *Diana* en *Leipzig* en de brik *Triton* zullen deel van het eskader uitmaken. De hertog Nicolaas van Wurtemberg zal het bevel over een der korvetten voeren.

— Het Oostenrijksche regeringsorgaan deelt eene nieuwe wet mede op de immigratie in de Hongaarsche provincien. Bij die wet worden aan de landverhuizers groote voordeelen toegekend.

— De Oostenrijksche minister van openbaar onderwijs, heeft een nieuw reglement voor de bijzondere scholen in het rijk vastgesteld. Volgens de daarin voorkomende bepalingen zullen geen kinderen van beide sexe op eene en dezelfde school toegelaten worden, en zullen de scholen worden geplitst naar de verschillende godsdienst der kinderen, zoodat der Katholieke, Protestantsche, Grieksche en Israëlitische scholen zullen zijn. De Katholieke kinderen zullen alleen toegelaten worden op Katholieke scholen, zonder eenige uitzondering. Voor de Israëlitische kinderen zijn in geen geval de Katholieke scholen toegankelijk, doch voor de Protestantsche kunnen ten dien aanzien in zekere gevallen uitzonderingen toegelaten worden. In de Katholieke inrigtingen moeten de onderwijzers dezelfde godsdienst belijden.

— Het arsenaal van de Lloyd te Triëst, zal weldra voltooid zijn. Er wordt tegenwoordig alleen nog maar aan het tweede drooge dok gewerkt; alle overige werken zijn voltooid. Ook met de inwendige inrigting en het stellen der machines is men een goed eind op weg. Het nieuwe drooge dok is 120 voet lang 210 voet breed en is 26 voet beneden den waterspiegel gemetseld. Als het gereed is, zal het een der aanzienlijkste etablissementen van dien aard op het vaste land van Europa zijn.

— Dezer dagen is het onbewoonde eiland Pelagosa in de Adriatische Zee, door Oostenrijk in bezit genomen. Tot nu toe was het altoos nog eenigzins in twijfel getrokken of dit eiland eigenlijk niet tot Napels behoorde. doch daar Oostenrijk, ten gevolge eener overeenkomst met deze mogendheid, thans op zich heeft genomen in de dringende behoefte van een vuurtoren op dat eiland te voorzien, is het daarbij met wederzijds goedvinden bepaald uitgemaakt, dat het voortaan aan Oostenrijk zal toebehooren.

— Men beklaagt zich in verschillende streken van Zuid-Duitschland, over de heimelijke pogingen der partij van achteruitgang, om het onderwijs in de geschiedenis en natuurkunde, alsmede in vreemde talen, uit de scholen te verbannen.

Laatste Berigten.

— Nog altijd blijft de ongerustheid te Parijs voortduren, die daar door de bekende toespraak van keizer Napoleon aan den Oostenrijkschen gezant veroorzaakt is. Die ongerustheid bestaat echter hoofdzakelijk in de industrieele en handelskringen; want in de diplomatieke salons is men van gevoelen, dat de bedoeling des keizers volstrekt niet geweest is, om den heer von Hubner iets onaangenaams te zeggen. Eene omstandigheid die voor deze opvatting pleit, is, dat èn de keizer èn de keizerin zich daags na de bedoelde gebeurtenis zeer voorkomend jegens den gezant gedragen hebben. Met dat al is het niet te ontkennen, dat de verhouding tusschen beide keizerrijken alles behalve normaal is. De minste opstand in Italie kan beide tegen elkander in de wapens brengen; Oostenrijk, om zijne twee schoonste provincien te behouden en Frankrijk, ten einde eene zaak te verdedigen, waarvoor het blijkbaar sympathie gevoelt. De Engelsche onafhankelijke dagbladen, met de *Times* aan het hoofd, vreezen dan ook voor gewigtige gebeurtenissen in de aanstaande lente Laatstgenoemd dagblad waarschuwt voor een Franschen inval in Lombardije, met het doel om de Italianen te bevrijden, daar dit hoogst waarschijnlijk omver zou werpen wat sedert 40 jaren voor den vrede van Europa gedaan is.

Betreffende de Servische aangelegenheden kan nog bij het reeds bekende gevoegd worden, dat prins Alexander, alvorens naar Weenen te vertrekken, formeel geabdikeerd heeft. Hij heeft de akte van afstand geteekend, op verzoek van Kouli-pacha, gouverneur van Belgrado, die daartoe bevelen uit Konstantinopel had ontvangen. Men voegt er echter bij, dat Milosch weinig ingenomen is met het tegenwoordig overwigt van het democratisch element.

Volgens berigten uit Konstantinopel, loopende tot 29 December, is de Porte voornemens geweest te protesteren tegen de verkiezing van prins Milosch tot vorst van Servie, maar is zij daarin verhinderd geworden door de meerderheid der gezanten, wier mogendheden op het Parijsche congres vertegenwoordigd waren. Ook heeft die meerderheid andermaal geweigerd toestemming te geven tot het uitstellen der verkiezingen in de Vorstendommen.

De Augsburger *Allgemeine Zeitung* deelt een gedeelte mede van de acte van beschuldiging, door de *Skuptchina* tegen prins Alexander opgemaakt. Daarin wordt hem te laste gelegd, dat hij bij de aanvaarding van zijn gezag in eene proclamatie beloofd heeft zijne ministers en de senatoren, in den geest der constitutie, te zullen benoemen. Volgens die belofte moest het zijne eerste zorg zijn, mannen om zich te scharen, die allezins het in hun gestelde vertrouwen waardig waren, die zich niet zouden laten omkoopen, mannen van talent, die zich door gunstige antecedenten onderscheiden hadden. Even plegtig was zijne belofte, dat hij alles zou in het werk stelllen, om het geluk des volks, waarin hij zijn grootsten roem stelde, te bevorderen. De natie vertrouwde daarop en zag eene gelukkige toekomst te gemoet. Maar die beloften zijn niet vervuld geworden. Waarom, zoo kan men nu vragen, zijn zij onvervuld gebleven? Het is omdat prins Alexander en de senaat steeds met elkander overhoop lagen; eene gedurige worsteling had er tusschen hen plaats, en ook dikwijls tusschen hem en zijne ministers. Er heerschte wederkeerig wantrouwen. Van daar weifeling en verlamming in het regeringsbestuur, die verder haat aankweekte, tusschen den prins en zijne vleijers aan den eenen en de natie aan den anderen kant.

Vervolgens worden verscheidene andere grieven opgesomd, zooals de willekeurige gemaakte veranderingen in zamenstelling van den senaat, het aan dat ligchaam gerigte verbood om klagten te ontvangen tegen het uitvoerend gezag; het niet bijeenroepen van de *Skuptchina*, in strijd met plegtige verklaringen; het zenden van een agent naar de Weener coferentie, zonder dat de senaat hiervan onderrigt was; de uitlevering van uitgewekenen, die zich in het land gevestigd en zich met Servische familien door huwelijken vermaagschap hadden, enz.

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.